

Research Articles

Received : 20 December 2023

Revised : 22 April 2024

Accepted : 29 November 2024

การใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองกี่พิทยาคม
อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

Using Creative Drama Activities to Reduce Aggressive
Behavior of Mathayomsuksa 3 Students at
Nongkipittayakhom School, Nongki District, Buriram

รัศมี หลอมประโคน¹

Ratsami Lomprakhon

ปรวัน แพทยานนท์²

Porawan Pattayanon

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Master of Education Program in Art Education, Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University

Corresponding author e-mail : Ratsami.ar@nongki.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนา ศึกษาผลก่อนและหลังและความพึงพอใจในการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ในการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองกี่พิทยาคม กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 24 คน ได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวจากกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข 2) กิจกรรมละคร 12 กิจกรรม 3) แบบบันทึกคะแนนพฤติกรรมรายบุคคล ผลวิจัยพบว่า 1. กิจกรรมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว ทั้งหมด 12 กิจกรรม (IOC = 0.83) ใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรม จำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวม 12 ชั่วโมง 2. ผลสัมฤทธิ์ของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนหลังจากใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ต่ำกว่าก่อนใช้

¹ นิสิตระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา, คณะศิลปกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา, คณะศิลปกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กิจกรรมละครสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 15.260$, $df = 23$, $p = .000$) โดยมีคะแนนเฉลี่ยของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 17.58 และ 9.92 คะแนนตามลำดับ (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.50 และ 2.65 ตามลำดับ) 3. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว มีความพึงพอใจต่อใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$, $S = 0.20$) โดยด้านที่ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านผู้ร่วมกิจกรรม มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถอธิบายพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ได้ ด้านผู้ร่วมกิจกรรมมองเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นมากขึ้น และด้านผู้ร่วมกิจกรรม เห็นใจผู้อื่นมากขึ้น ($\bar{X} = 5.00$, $S = 0.00$) ส่วนด้านที่นักเรียนพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านผู้ร่วมกิจกรรมกล้าแสดงความคิดเห็นและแก้ไขปัญหาในเชิงบวกได้อย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.79$, $S = 0.41$)

คำสำคัญ : ละครสร้างสรรค์, พฤติกรรมก้าวร้าว

Abstract

This research aims to develop and to study the before and after results and satisfaction with using creative drama activities to reduce the aggressive behavior of Mathayom Three students at Nong Ki Phitthayakhom School. The sample group consisted of 24 Mathayom Three students, using purposive selection. The tools used in the research were as follows: (1) Aggressive Behavior Scale from the Department of Mental Health. Ministry of Public Health; and (2) 12 drama activities; and an (3) individual behavior score recording form. The research found the following: (1) creative drama activities to reduce the aggressive behavior of Mathayom Three students at Nong Ki Phitthayakhom School, Nong Ki District, Buriram Province. There was a total of 12 activities (IOC = 0.83). The duration of the activities was six weeks, twice a week, for a total of 12 hours; (2). The results of the change in aggressive behavior of students after using creative drama activities were lower than before and statistically significant at .05 ($t = 15.260$, $df = 23$, $p = .000$) with the average score of change in aggressive behavior. Before and after learning management, it was 17.58 and 9.92 points, respectively and standard deviation was equal to 0.50 and 2.65 respectively; and (3) Mathayom Three students who used creative drama activities to reduce aggressive behavior. They were satisfied with using creative drama activities to reduce

aggressive behavior. The overall picture was at the highest level ($\bar{X} = 4.92$, $S = 0.20$). The aspect with the most satisfaction was the aspect of activity participants having knowledge, understanding and being able to explain desirable and undesirable behavior. The participants saw more value in themselves and others and sympathize more with others ($\bar{X} = 5.00$, $S = 0.00$). The aspect that students were least satisfied with was the aspect where participants dared to express their opinions and solve problems positively and creatively ($\bar{X} = 4.79$, $S = 0.41$).

Keywords : Creative drama, Aggressive Behavior

1. บทนำ

จากในสภาพสังคมในปัจจุบัน ประเทศไทยกำลังเป็นประเทศกำลังพัฒนา สังคมมีการขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง ย่อมทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ซึ่งปัญหาสำคัญอันหนึ่งที่เป็นผลเสียร้ายแรงต่อประเทศชาติก็คือ ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กและเยาวชน ซึ่งหากเยาวชนเติบโตมาในสภาพสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีแล้ว ในภายภาคหน้าประเทศชาติจะขาดความมั่นคง เพราะเยาวชนนั่นเองที่จะต้องเป็นผู้ใหญ่และรับผิดชอบประเทศชาติในอนาคต ซึ่งปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อให้เกิดความเสียหายและเป็นอันตรายต่อบุคคล ทำให้เกิดปัญหาสังคมต่อมา และในปัจจุบันยังมีชาวการทำร้ายร่างกายและเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในระดับความรุนแรงถึงขั้นการสูญเสียชีวิต ทำให้เป็นกระแสนิยมและเป็นตัวอย่างที่ไม่พึงประสงค์ต่อกลุ่มวัยรุ่น เช่น กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาและนักเรียนอาชีวศึกษา โดยเฉพาะนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อและเป็นระยะที่มีการพัฒนาในด้านต่างๆ ร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จากการพัฒนาการด้านต่างๆ หากไม่ได้รับการดูแลแนะนำจากผู้ใหญ่ อาจจะทำให้มีการพัฒนาไปทางด้านลบมากกว่าด้านบวก สามารถเป็นตัวบ่งชี้พฤติกรรมในอนาคตได้และจากสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากนั้น จะเห็นได้ว่ายังมีค่านิยมในเรื่องของวัตถุมากกว่าที่จะพัฒนาในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรมในจิตใจ ส่งผลให้สังคมครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงไปเช่นเดียวกัน จึงทำให้ความใกล้ชิดระหว่างพ่อแม่และลูกลดน้อยลง เกิดช่องว่างภายในครอบครัว มีเวลาในการปลูกฝังลดน้อยลงหรือแทบจะไม่มีเลยก็ได้ จึงส่งผลให้เด็กถูกชักจูงไปตามสภาพแวดล้อมและสังคมที่ล่อแหลม ก่อให้เกิดการแสดงพฤติกรรมเสี่ยงตามมา ตัวอย่างเช่น ใช้คำพูดไม่สุภาพ โตเถียง ดุด่า ผู้อื่น พฤติกรรมทะเลาะวิวาท ใช้กำลังโดยปราศจากเหตุผลซึ่งควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขปัญหาพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์หรือพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างเร่งด่วนด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้โดยง่าย

การศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว นิยมศึกษาในบริบทของปัจจัยเชิงสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวหรือเป็นการศึกษาในแง่ลบของพฤติกรรม ซึ่งเรื่องของการควบคุมพฤติกรรมความก้าวร้าว เป็นเรื่องที่น่าสนใจ ผู้วิจัยจึงได้ค้นศึกษาแนวทางและวิธีการปรับลดพฤติกรรมก้าวร้าวซึ่งมีหลากหลายวิธีด้วยกัน เช่น การใช้แรงจูงใจ การเสริมแรงทางบวก การเสริมแรงที่ขัดกัน การควบคุมตนเอง การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกและกิจกรรมละครสร้างสรรค์ (Creative Drama) เป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่น่าสนใจด้วยรูปแบบของกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่เกิดจากการตัดสินใจ การใช้บทบาทสมมติ และการใช้กระบวนการเรียนรู้ โดยมีผู้นำ (หรือครู) เป็นผู้ช่วยชี้นำให้ผู้ร่วมกิจกรรม ได้ใช้จินตนาการเพื่อแสดงบทบาทสมมติ เพื่อสะท้อนถึงประสบการณ์ของมนุษย์ ผู้นำทีมที่ช่วยเหลือและผู้ชี้นำให้ผู้ร่วมกิจกรรมนั้นสำรวจข้อมูล พัฒนาวิธีการแสดงออก เพื่อสื่อสารความคิดและความรู้สึก โดยการใช้ละคร ซึ่งเกิดจากการตัดสินใจด้วยท่าทางและคำพูดเพื่อที่จะค้นหาความหมายหรือสัจธรรมอันเกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิต ” (ปาริชาติ จิงวิวัฒนาภรณ์, 2544)

กิจกรรมในละครสร้างสรรค์นั้นเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอน การทำกิจกรรมโดยให้ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นศูนย์กลางนั้น มักจะเริ่มต้นจากสิ่งที่คุณเรียนมีความรู้หรือคุ้นเคยอยู่แล้ว จากนั้นผู้นำจึงจะจัดประสบการณ์เชื่อมโยงจากสิ่งที่คุณร่วมกิจกรรมรู้จักอยู่แล้วไปสู่การเรียนรู้ใหม่ๆ ที่กว้างขึ้นและลึกซึ้งขึ้น และมุ่งหวังที่จะพัฒนาการทำงานของสมองทั้งสองซีก โดยภาพรวมนั้นละครสร้างสรรค์มักจะเริ่มโดยการใช้ 1.ประสบการณ์จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 (Sensory Recall) 2. การใช้การเคลื่อนไหวสร้างสรรค์ (Creative Movement) 3. การใช้จินตนาการ (Imagination) 4. การใช้ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) 5. การใช้ท่าไม้ (Pantomime) 6. การแสดงในแบบพูดต้นสด (Verbal Improvisation) ภายใต้สถานการณ์และกติกาก่อนที่ตกลงร่วมกัน ซึ่งต้องใช้จินตนาการผนวกกับการใช้ปฏิภาณไหวพริบ จนกระทั่งนำไปสู่ความเข้าใจในสถานการณ์นั้นๆ มากขึ้นในที่สุด กระบวนการประเมินผลในตอนท้ายนั้นก็จะช่วยให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาอย่างหนึ่ง ที่สามารถปรับเปลี่ยนปัญหาพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์หรือพฤติกรรมก้าวร้าว ให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ซึ่งกิจกรรมละครสร้างสรรค์นั้นให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลายอารมณ์ความตึงเครียดและสอดแทรกเนื้อหาสาระที่เป็นแนวทางในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (ปาริชาติ จิงวิวัฒนาภรณ์, 2544)

ผู้วิจัย จึงได้ตระหนักถึงปัญหาและสาเหตุ จากประสบการณ์ในห้องเรียนและเห็นความสำคัญของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์กับกลุ่มวัยรุ่นที่กำลังเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อและกำลังมีการพัฒนาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีพฤติกรรมเสี่ยง ที่จะส่งผลในอนาคต เช่น พฤติกรรมที่ใช้คำพูดไม่สุภาพ โต้เถียง ล้อเลียนจุดด้อยของผู้อื่น ดุด่า โหมโหรีร้าย อาละวาด พฤติกรรมทะเลาะวิวาท ใช้กำลังรังแกผู้อื่น โดยปราศจากเหตุผล ผู้วิจัยจึงหาแนวทางในการแก้ไขและลดพฤติกรรมก้าวร้าวดังกล่าว โดยใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ ทั้ง 12 กิจกรรม ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้น เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหา ทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในกลุ่มเป้าหมายที่ผู้วิจัยทำการศึกษา

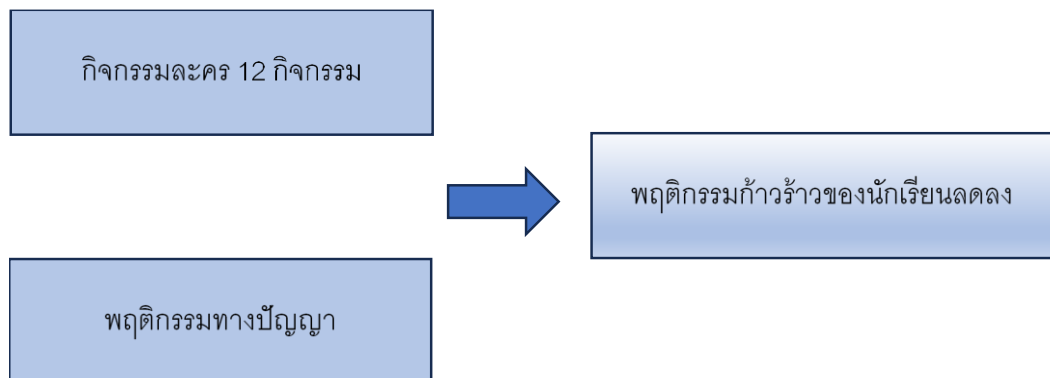
เพื่อจะได้เป็นแนวทางและองค์ความรู้ใหม่ให้กับสังคม ในการแก้ไขพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่มีความใกล้เคียงกันในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. สร้างกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว ของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม อำเภอหนองกิ้ง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก้าวร้าวก่อนและหลังของนักเรียนหลังจากใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว

3. สมมุติฐานในการวิจัย

นักเรียนมีพฤติกรรมอันพึงประสงค์หลังจากที่ใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

ที่มา: รัศมี หลอมประโคน (2566).

4. ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม อำเภอหนองกิ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 บุรีรัมย์ โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวจากกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ที่มีคะแนนรวมกลุ่มความเสี่ยง ในระดับ 16 - 17 จำนวน 67 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ มี 24 คน จากคะแนนระดับ 16 – 17 มีวิธีการคัดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง โดยมีคะแนนพฤติกรรมที่ต้องเข้าค่ายปรับพฤติกรรมของโรงเรียน มีแบบตอบรับจากผู้ปกครอง อนุญาตยินยอม ให้นักเรียนในปกครองเข้าร่วมกิจกรรม

ระยะเวลาในการทำวิจัย

กิจกรรมละครสร้างสรรค์ทั้ง 12 แผน 12 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวม 6 สัปดาห์

5. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวจากกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขที่มีคะแนนรวมกลุ่มความเสี่ยง ในระดับ 16 - 17 จำนวน 67 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ มี 24 คน จากคะแนนระดับ 16 – 17 มีวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยมีคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงเข้าค่ายของโรงเรียน มีแบบตอบรับจากผู้ปกครอง อนุญาตยินยอม ให้นักเรียนในปกครองเข้าร่วมกิจกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวจากกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (ครูผู้สอน, ครูที่ปรึกษา, นักเรียน)

2. กิจกรรมละคร 12 กิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 เปิดใจ...แชร์ความรู้สึก	เวลา 1 ชั่วโมง
กิจกรรมที่ 2 สร้างความสัมพันธ์ที่ดี ผ่านการใช้ประสาทสัมผัส	เวลา 1 ชั่วโมง
กิจกรรมที่ 3 บัตรคำปั่นจินตนาการ	เวลา 1 ชั่วโมง
กิจกรรมที่ 4 ครอบครัวย่อด้วยมือของเรา	เวลา 1 ชั่วโมง
กิจกรรมที่ 5 ใจเขา ใจเรา	เวลา 1 ชั่วโมง
กิจกรรมที่ 6 สู้ หรือ ถอย	เวลา 1 ชั่วโมง
กิจกรรมที่ 7 จังหวะชีวิต	เวลา 1 ชั่วโมง
กิจกรรมที่ 8 จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว	เวลา 1 ชั่วโมง
กิจกรรมที่ 9 พุดไม่เก่งไม่เป็นไร ภาษากายบอกได้	เวลา 1 ชั่วโมง
กิจกรรมที่ 10 รักเธอนะ	เวลา 1 ชั่วโมง
กิจกรรมที่ 11 คิดก่อนพูด	เวลา 1 ชั่วโมง

กิจกรรมที่ 12 เปลี่ยนฉันทเป็นคนใหม่

เวลา 1 ชั่วโมง

3. แบบบันทึกคะแนนพฤติกรรมรายบุคคล

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังโรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม เพื่ออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนในการลงพื้นที่ในการทำกิจกรรมและเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มวิจัย

2. ผู้วิจัยนำกิจกรรมละครสร้างสรรค์ทั้ง 12 แผน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูลและสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์และเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนน จากแบบคัดกรองพฤติกรรม SDQ จากกรมสุขภาพจิต โดยประเมินจาก ครูและผู้ปกครองระหว่างก่อนและหลังทำกิจกรรมละครสร้างสรรค์ โดยใช้ t-test แบบ dependent และค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. ประโยชน์ของการวิจัย

ผู้ร่วมกิจกรรม เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกที่ร่วมกิจกรรมด้วยกัน มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถอธิบายพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ได้ มองเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นมากขึ้น เห็นใจผู้อื่นมากขึ้น สามารถระงับอารมณ์ตนเองได้ เมื่อมีสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดความไม่พอใจ มีความรู้ ความเข้าใจ ในการนำกิจกรรมทั้งหมด ไปใช้ในชีวิตประจำวันในทางสร้างสรรค์และเกิดประโยชน์ได้ กล้าแสดงความคิดเห็นและแก้ไขปัญหาในเชิงบวกได้อย่างสร้างสรรค์ มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทางความคิดและมีพฤติกรรมอันพึงประสงค์ หลังจากที่ได้ร่วมกิจกรรมทั้งหมด ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมา จะช่วยให้ช่วยลดปัญหาจากการใช้วาจา พฤติกรรม ที่จะส่งผลให้เกิดปัญหาทะเลาะวิวาท ไม่ว่าจะเป็นสังคมครอบครัว สังคมเพื่อน สังคมที่ทำงาน เป็นต้น

7. การวิเคราะห์ผลการวิจัย

การวิจัยการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว ของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม อำเภอหนองกิ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ วิจัย วิเคราะห์ผลการวิจัย หลังจากได้ผลการวิจัยแล้ว สามารถสรุปผลการวิจัย โดยแบ่ง หัวข้อในการสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว ของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม อำเภอหนองกิ้ง จังหวัดบุรีรัมย์มีทั้งหมด 12 กิจกรรม

(IOC = 0.83) ใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรม จำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง จำนวนทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง โดยผลการสรุปการจัดกิจกรรมของแต่ละกิจกรรมมีดังนี้

กิจกรรมที่ 1 เปิดใจ...แชร์ความรู้สึก: ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล จากการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว กิจกรรมที่ 1 เปิดใจ...แชร์ความรู้สึก พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเฉลี่ยทุกรายการ 3.20 อยู่ในระดับปานกลาง

กิจกรรมที่ 2 “สร้างความสัมพันธ์ที่ดี ผ่านการใช้ประสาทสัมผัส”: ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล จากการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว กิจกรรมที่ 2 สร้างความสัมพันธ์ที่ดี ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเฉลี่ยทุกรายการ 3.44 อยู่ในระดับปานกลาง

กิจกรรมที่ 3 บัตรคำป็นจินตนาการ: ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล จากการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว กิจกรรมที่ 3 บัตรคำป็นจินตนาการ พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเฉลี่ยทุกรายการ 3.6 อยู่ในระดับมาก

กิจกรรมที่ 4 ครอบครัวย้อนด้วยมือของเรา: ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล จากการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว กิจกรรมที่ 4 ครอบครัวย้อนด้วยมือของเรา พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเฉลี่ยทุกรายการ 4.1 อยู่ในระดับมาก

กิจกรรมที่ 5 ใจเขา ใจเรา: ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล จากการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว กิจกรรมที่ 5 ใจเขาใจเรา พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเฉลี่ยทุกรายการ 4.2 อยู่ในระดับมาก

กิจกรรมที่ 6 สู้ หรือ ถอย: ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล จากการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว กิจกรรมที่ 6 สู้ หรือ ถอยพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเฉลี่ยทุกรายการ 4.4 อยู่ในระดับมาก

กิจกรรมที่ 7 จังหวะชีวิต: ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล จากการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว กิจกรรมที่ 7 จังหวะชีวิต พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเฉลี่ยทุกรายการ 4.1 อยู่ในระดับมาก

กิจกรรมที่ 8 จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว: ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล จากการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว กิจกรรมที่ 8 จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเฉลี่ยทุกรายการ 4.3 อยู่ในระดับมาก

กิจกรรมที่ 9 พุดไม่เก่งไม่เป็นไร ภาษากายบอกได้: ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล จากการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว กิจกรรมที่ 9 พุดไม่เก่งไม่เป็นไร ภาษากายบอกได้ พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเฉลี่ยทุกรายการ 4.4 อยู่ในระดับมาก

กิจกรรมที่ 10 รักเธอนะ: ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล จากการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว กิจกรรมที่ 10 รักเธอนะ พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเฉลี่ยทุกรายการ 4.4 อยู่ในระดับมาก

กิจกรรมที่ 11 คิดก่อนพูด: ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล จากการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว กิจกรรมที่ 11 ความดี มีประโยชน์ พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเฉลี่ยทุกรายการ 4.6 อยู่ในระดับมากที่สุด

กิจกรรมที่ 12 เปลี่ยนฉันเป็นคนใหม่: ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล จากการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว กิจกรรมที่ 12 เปลี่ยนฉันเป็นคนใหม่ พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเฉลี่ยทุกรายการ 4.7 อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลสัมฤทธิ์ของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนหลังจากใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ต่ำกว่าก่อนใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 15.260$, $df = 23$, $p = .000$) โดยมีคะแนนเฉลี่ยของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 17.58 และ 9.92 คะแนนตามลำดับ (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.50 และ 2.65 ตามลำดับ)

3. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว มีความพึงพอใจต่อใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ที่สุด ($\bar{X} = 4.92$, $S = 0.20$) โดยด้านที่ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านผู้ร่วมกิจกรรม มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถอธิบายพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ได้ ด้านผู้ร่วมกิจกรรม มองเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นมากขึ้น และด้านผู้ร่วมกิจกรรม เห็นใจผู้อื่นมากขึ้น ($\bar{X} = 5.00$, $S = 0.00$) ส่วนด้านที่นักเรียนพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านผู้ร่วมกิจกรรมกล้าแสดงความคิดเห็นและแก้ไขปัญหาในเชิงบวกได้อย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.79$, $S = 0.41$)

8. การสรุปผลและการอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การใช้ กิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว ของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม อำเภอหนองกิ้ง จังหวัดบุรีรัมย์

1. กิจกรรมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว ของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม อำเภอหนองกิ้ง จังหวัดบุรีรัมย์มีทั้งหมด 12 กิจกรรม (IOC = 0.83) ใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรม จำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง จำนวนทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง สอดคล้องกับงานวิจัยของ โกมล ศรีทองสุข (2560) จากวิจัยเรื่อง กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน อายุระหว่าง 3-4 ปี จำนวน 15 คน โดยทำการทดลองระยะเวลา 16 สัปดาห์ เครื่องมือวิจัยที่ใช้ คือ แผนการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะ

การช่วยเหลือตัวเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน และแบบประเมินทักษะก่อนและหลังเรื่องการช่วยเหลือตนเองทั้ง 3 ด้าน โดยประกอบไปด้วย 1) ด้านความสะอาด 2) ด้านการแต่งตัว 3) ด้านการรับประทานอาหารและขับถ่าย โดยใช้สถิติที่ทดลองแบบ One Group Present-Posttest Design ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบไปด้วยกิจกรรม 3 ชุด แยกเป็น 12 แผน ผลวิจัยพบว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ มีการพัฒนาสูงกว่าก่อนทำกิจกรรม ร้อยละ 100 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เด็กสามารถเข้าใจและเรียนรู้ในเรื่องของด้านความสะอาดได้ดีที่สุด รองลงมาคือ ด้านการแต่งกายและสุดท้ายด้านการรับประทานอาหารและด้านการขับถ่าย

2. ผลสัมฤทธิ์ของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนหลังจากใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ต่ำกว่าก่อนใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 15.260$, $df = 23$, $p = .000$) โดยมีคะแนนเฉลี่ยของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 17.58 และ 9.92 คะแนนตามลำดับ (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.50 และ 2.65 ตามลำดับ) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิชีลา แสงแก้ว (2559) จากผลสรุปวิจัยเรื่อง ผลของโปรแกรมการจัดการพฤติกรรมตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กสมาธิสั้นอายุ 9-11 ปี จำนวน 60 คน เครื่องมือ ประกอบด้วย 1) โปรแกรมจัดการพฤติกรรมตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม 2) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 3) แบบสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าว ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมก้าวร้าว ของกลุ่มทดลอง หลังได้รับโปรแกรมการจัดการพฤติกรรมก้าวร้าว ในเด็กสมาธิสั้นน้อยกว่าก่อนได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .001

3. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว มีความพึงพอใจต่อใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$, $S = 0.20$) โดยด้านที่ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านผู้ร่วมกิจกรรม มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถอธิบายพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ได้ ด้านผู้ร่วมกิจกรรม มองเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นมากขึ้น และด้านผู้ร่วมกิจกรรม เห็นใจผู้อื่นมากขึ้น ($\bar{X} = 5.00$, $S = 0.00$) ส่วนด้านที่นักเรียนพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านผู้ร่วมกิจกรรมกล้าแสดงความคิดเห็นและแก้ไขปัญหาในเชิงบวกได้อย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.79$, $S = 0.41$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพรรณ ผิวผาย (2561) จากสรุปผลวิจัยเรื่อง กิจกรรมละครสร้างสรรค์ พัฒนาทักษะชีวิตการตระหนักรู้ในตน ของเด็กเร่ร่อนศูนย์เด็กก่อสร้างนานาชาติ มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการทดลองหลังการเข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ พัฒนาทักษะชีวิต การตระหนักรู้ในตน จากแบบทดสอบแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale แบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งมีช่วงคะแนนโดยทฤษฎี (Theoretical Range of Scores) มีเกณฑ์คะแนนความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองในระดับ "สูง" 2.ผลจากการทดลองกิจกรรมละครสร้างสรรค์ พัฒนาทักษะชีวิตการตระหนักรู้ในตน ของเด็กเร่ร่อน ศูนย์เด็กก่อสร้างนานาชาติ มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก

จากแบบวัดทางทักษะชีวิตการตระหนักรู้ในตน มีค่าเฉลี่ยทางทักษะชีวิตการตระหนักรู้ในตน เท่ากับ 4.41 ซึ่งอยู่ในระดับ "สูง"

9. ข้อเสนอแนะงานวิจัย

1. ควรใช้สื่อเทคโนโลยี มาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะช่วยให้นักเรียนเห็นตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม และหลากหลายมากขึ้น และเป็นการดึงดูดความสนใจของนักเรียนให้มีความสนใจและอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. ควรมีผู้ช่วยนักวิจัย เพื่อช่วยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนขณะทำกิจกรรมอย่างละเอียด และนำข้อมูลไปปรับปรุงกิจกรรมให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมละครสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนเชื่อมโยงประสบการณ์จากสิ่งที่ผู้ร่วมกิจกรรมรู้จักอยู่แล้วไปสู่การเรียนรู้ใหม่ๆ ที่กว้างขึ้นและลึกซึ้งขึ้น เน้นพัฒนาการทำงานของสมองทั้งสองซีก ภายใต้อาณัติและกติกาที่ตกลงร่วมกัน ซึ่งต้องใช้จินตนาการผนวกกับการใช้ปฏิภาณไหวพริบ จนกระทั่งนำไปสู่ความเข้าใจในสถานการณ์นั้นๆ มากขึ้นในที่สุด ดังนั้นกิจกรรมละครสร้างสรรค์จึงอาจเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนได้ดี

10. เอกสารอ้างอิง

- โกมล ศรีทองสุข. (2560). *กิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันของเด็กก่อนวัยเรียน* [ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดิชีลา แสงแก้ว. (2559). *ผลของโปรแกรมการจัดการพฤติกรรมตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กชายสมาธิสั้น* [ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปาริชาติ จิงวิวัฒน์ภรณ์. (2545). *การใช้ละครสร้างสรรค์ในการพัฒนาผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- พรพรรณ ผิวผาย. (2561). *กิจกรรมละครสร้างสรรค์ พัฒนาทักษะชีวิตการตระหนักรู้ในตนของเด็กเร่ร่อน ศูนย์เด็กก่อสร้างนานาชาติ มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก* [ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.